

Natuurtoets

Dijkversterking Broekkade en kade Vaartweg

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 460016.100
concept revisie 00
19 juni 2020

Natuurtoets

Dijkversterking Broekkade en kade Vaartweg

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 460016.100

concept revisie 00
19 juni 2020

Auteur

A.M. Posthumus
D.J. Bröstrom

Opdrachtgever

Hoogheemraadschap van Delfland
Phoenixstraat 32
2611 AL DELFT

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

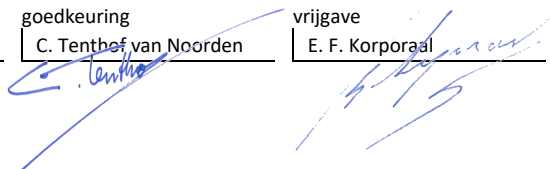

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave 19-06-2020	beschrijving revisie 00 concept
------------------------------	------------------------------------

goedkeuring C. Tenthof van Noorden

vrijgave E. F. Korporaal

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Projectvoornemen	2
1.3	Doel en onderzoeksvragen	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	6
2.3.1	Natura 2000	6
2.3.2	Provinciaal beleid	6
2.4	Procedure	7
3	Methodiek	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Bureauonderzoek	9
3.3	Terreinbezoek	10
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	10
4	Resultaten	11
4.1	Gebiedsbeschrijving	11
4.2	Beschermde soorten	13
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	13
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	14
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	20
4.3	Beschermde gebieden	21
5	Toetsing	23
5.1	Effectbepaling project	23
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	23
5.2.1	Vogels	23
5.2.2	Zoogdieren	25
5.2.3	Overige soortgroepen	27
5.3	Effecten op beschermde gebieden	28
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	28
5.3.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	28
5.4	Zorgplicht	29
6	Bronnen	31

Bijlage 1: Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

Globale ligging van het projectgebied (rood omlijnd) Bron: Street Smart, 2019.

Conclusies en advies

Hoogheemraadschap van Delfland is voornemens dijkversterkingswerkzaamheden uit te voeren aan de Broekkade en kade Vaartweg te Vlaardingen (gemeente Vlaardingen, provincie Zuid-Holland). Het project kan worden uitgevoerd indien de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In het projectgebied is geen NNN-gebied of Natura 2000-gebied aanwezig. Binnen het invloedsgebied van het projectgebied komen Natura 2000-gebieden voor. Deze Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie. Om te bepalen of er sprake is van (significant) negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van de stikstofemissie door het project, dient een nadere beschouwing plaats te vinden (o.a. AERIUS-berekening) (zie ook hoofdstuk 5). Er is geen NNN-gebied aanwezig in het projectgebied. Er is daarom geen noodzaak voor vervolgstappen of een uitgebreidere toetsing in relatie tot het NNN. Zie ook Tabel 01.

Tabel 01. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN
Aanwezig binnen het invloedsgebied?	Ja	Nee
Effecten?	Nader te bepalen	Nee
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, AERIUS-berekening en indien noodzakelijk andere vervolgstappen (maatwerk)	Geen vervolgstappen
Is het project uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Nader te bepalen	Ja

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het projectgebied:

- Vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (mogelijk nestplaatsen);
- Algemene broedvogels (nestplaatsen);
- Vleermuizen (mogelijk verblijfplaatsen en vliegroute);
- Platte schijfhoren (mogelijk essentieel leefgebied).

In Tabel 02 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. In Hoofdstuk 5 van deze Natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies.

Tabel 02. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding?	Ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Vogel met jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw)	Huismus aanwezig bij woningen aan de Broekkade 1 en 2. Beide soorten mogelijk aanwezig bij de woningen aan de Vaartweg (14A, 15, 16A en 18A).	Nee	Nee	Nee	Geen vervolgstappen
Algemene broedvogels	Nestgelegenheid in de bomen, oevervegetatie en overige vegetatie in het projectgebied.	Nee	Nee, mits soortspecifieke maatregelen worden genomen	Nee	Werken buiten het broedseizoen. Indien niet mogelijk; projectgebied ongeschikt maken en/of ecologische vrijgave door deskundig ecooloog*.
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten aanwezig (o.a. Broekkade 1 en 2 en Vaartweg 14A, 15, 16A en 18A). Holtes (en scheuren) in bomen kunnen in gebruik zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Vleermuis kasten kunnen in gebruik zijn als verblijfplaats. De Vlaardingervaart kan fungeren als vliegroute.	Ja, bij te kappen bomen met holtes en scheuren en bomen met vleermuis kast en.	Nog onduidelijk	Nog onduidelijk	Verlichting (indien noodzakelijk) tijdens het actieve seizoen van vleermuizen richten op het projectgebied/werkgebied en niet uitstralen naar de omgeving (woningen en bomen met holtes (en scheuren). Nader onderzoek uitvoeren bij te kappen bomen met holtes (en scheuren)** en bomen met vleermuis kasten** *. Vliegruimte van minimaal vier meter breed in de

					Vlaardingervaart behouden (vrij van obstakels en verlichting).
Platte schijfhoren	Geschikt biotoop in de watergang die verbonden is met de Vlaardingervaart (zie Figuur 4.4) en de niet beschoeide, rijkelijk begroeide delen van de oever van de Vlaardingervaart.	Ja, bij voorkeur in de zomer en het najaar (juni t/m augustus)	Nog onduidelijk	Nog onduidelijk	Nader onderzoek uitvoeren.

* Gezien de grote kans op broedgevallen in bomen wordt geadviseerd de kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen (maart tot en met juli) uit te voeren. Daarnaast wordt geadviseerd, aangezien het werk deels in het broedseizoen uitgevoerd wordt, de werkzaamheden onder ecologische begeleiding uit te voeren.

** Het betreft endoscopisch onderzoek. Dit moet ruim voorafgaand aan de kap (circa 20 weken voorafgaand) plaatsvinden. Indien hieruit blijkt dat de holtes geschikt zijn als verblijfplaats, is nader onderzoek conform het vleermuisprotocol noodzakelijk.

*** Het betreft een controle op bewoning van de kasten. Dit moet ruim voorafgaand aan de kap (circa 20 weken voorafgaand) plaatsvinden. Indien de kasten onbewoond zijn, dienen deze te worden verplaatst naar een andere (niet te kappen) boom. Indien blijkt dat de kasten worden bewoond is een ontheffing noodzakelijk om de kasten te mogen verwijderen.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage 1 staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Een groot deel van het projectgebied bestaat uit extensief onderhouden kruidenvegetaties. De floristische waarde van dit deel van het projectgebied is hoog en er is sprake van een aanzienlijke biodiversiteit. In het kader van de zorgplicht wordt daarom geadviseerd de toplaag van dit deel van het projectgebied na afronding van de werkzaamheden weer op dezelfde locatie aan te brengen.

Tevens dient bij het dempen van de teensloten rekening te worden gehouden met (vrijgestelde) amfibieën en vissen (indien watervoerend). Op basis van de zorgplicht wordt geadviseerd voorafgaand aan de werkzaamheden de aanwezige vissen en amfibieën te vangen en over te zetten in watergangen buiten het projectgebied. Daarnaast wordt geadviseerd bij het dempen (langzaam) in één richting te werken, zodat de (resterende) aanwezige organismen kunnen vluchten.

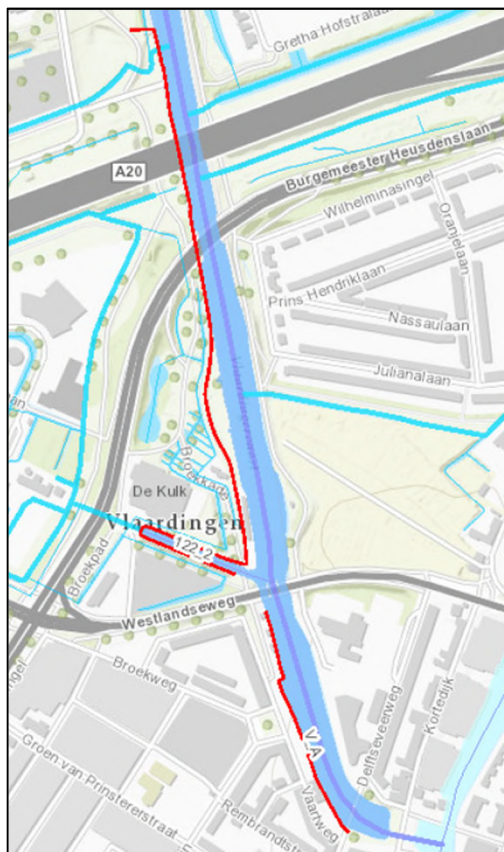
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Hoogheemraadschap van Delfland is voornemens dijkversterkingswerkzaamheden uit te voeren aan de Broekkade en kade Vaartweg te Vlaardingen (gemeente Vlaardingen, provincie Zuid-Holland).

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

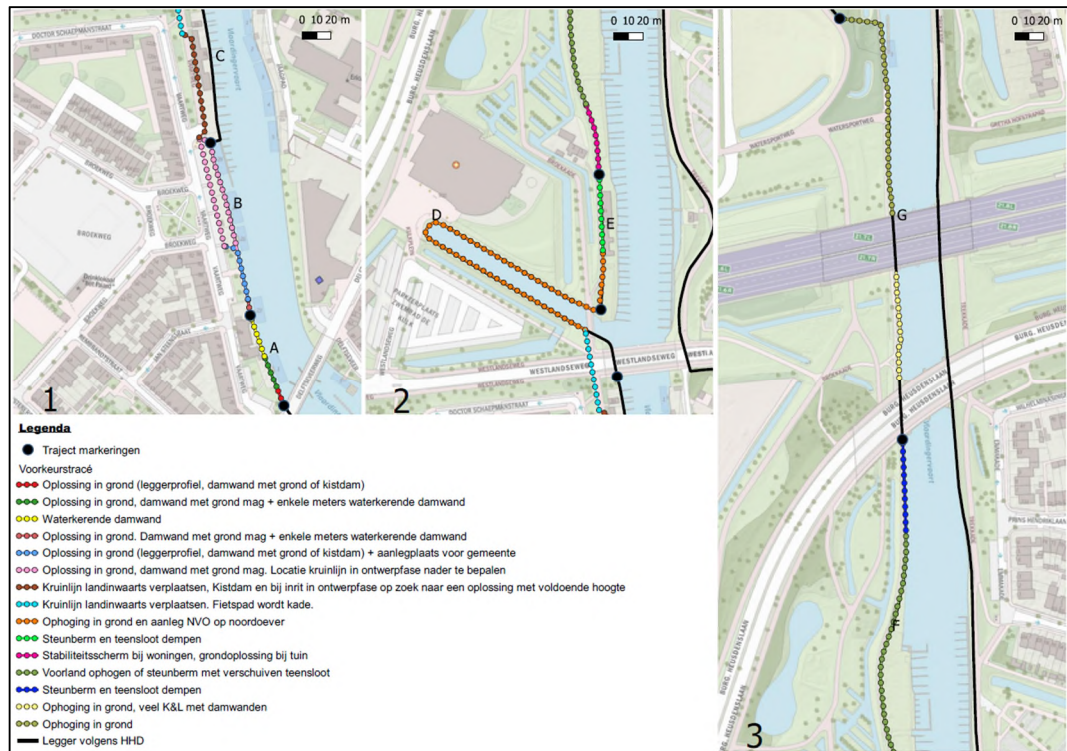
In Figuur 1.1 is de ligging van het projectgebied weergegeven.

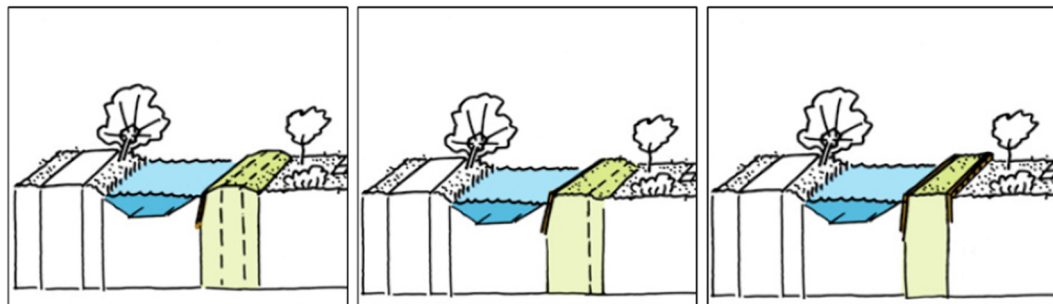
Figuur 1.1. Ligging van het projectgebied (rode lijn). Bron: Antea Group, z.d.

1.2 Projectvoornemen

In Figuur 1.2 zijn de werkzaamheden op de verschillende delen van het traject beschreven. Op diverse delen zijn de exacte werkzaamheden nog niet bekend. In Figuur 1.3 is een deel van de werkzaamheden visueel nader toegelicht.

Figuur 1.2. Schets projectvoornemen. Bron: Antea Group, z.d.

Figuur 1.3. Schetsen van oplossingen in grond, respectievelijk geheel in grond, met damwand en kistdam. Bron: R. Dekker, 2019)

Met name de werkzaamheden in het noordelijke deel van het traject worden vanaf het land uitgevoerd. In het zuidelijke gedeelte vinden de werkzaamheden vooral plaats vanaf het water vanwege de aanwezige woonboten en de beperkte ruimte.

Om de werkzaamheden nabij de woonboten uit te kunnen voeren, zullen de woonboten worden verplaatst.

Vanwege een dikke sliblaag rondom de woonboten aan de Vaartweg 1, 23, 25, 27 en 29 is dat momenteel niet mogelijk. Rondom deze woonboten zullen daarom voorafgaand aan de dijkversterkingswerkzaamheden baggerwerkzaamheden plaatsvinden. Tevens wordt de vaargeul rond de woonboten gebaggerd tot 35 cm uit de waterkant.

Op enkele locaties worden de teensloten mogelijk gedempt en vervolgens op een andere, nabijgelegen locatie gerealiseerd (zie Figuur 1.2, traject E en F). Op traject D zal aan de noordelijke oever een natuurvriendelijke oever worden gerealiseerd (zie Figuur 1.2).

Voor het meest zuidelijk deel (Vaartweg 1 t/m Vaartweg 29) is bekend welke bomen worden verwijderd. Voor het overige deel wordt grofweg wordt aangehouden dat bomen op 4 meter afstand vanaf het water worden gekapt. Welke bomen dit exact zijn, is op dit moment niet nog bepaald. Bomen nabij de te plaatsen steunberm of teenslootdemping worden ook verwijderd.

Er vinden geen werkzaamheden plaats onder de bruggen aangezien de kade daar voldoende hoog is. Uitgangspunt is dat de opstallen die mogelijk worden verwijderd enkel enkelwandige opstallen betreffen.

De voorlopige planning van de werkzaamheden is van eind februari 2021 tot eind augustus 2021.

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen activiteit? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 2.4](#) wordt de vervolprocedure aangegeven bij een overtreding van verbodsbepalingen.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden. Uit de Bomenverordening Vlaardingen 2010¹ volgt dat de begrenzing van de bebouwde kom Boswet de bebouwde kom van de gemeente, zoals vastgesteld in het kader van de wegenverkeerswetgeving, betreft (Artikel 1, lid g). Gezien de ligging van het projectgebied (binnen de bebouwde kom) is de bescherming van houtopstanden niet aan de orde.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Per paragraaf worden tevens de beleidsregels van de provincie aangeduid die specifiek voor deze provincie (en derhalve voor voorliggend voornemen) van toepassing kunnen zijn.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 5 aanwezig zijn in het projectgebied.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen.

1

https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Vlaardingen/CVDR33190_1.html

Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is de provincie Zuid-Holland bevoegd gezag. In de provincie Zuid-Holland zijn in tegenstelling tot de landelijke vrijgestelde soorten van artikel 3.10 onderdeel A (zie Regeling Natuurbescherming, [Bijlage 13](#)), de ondergrondse woelmuis en de tweekleurige bosspitsmuis niet vrijgesteld. De provincie heeft de vrijstellingslijst van het Rijk beoordeeld of de door het Rijk vrijgestelde soorten in aanmerking komen voor een provinciale vrijstelling. Zo is per soort gekeken naar o.a de verspreiding en talrijkheid van de soort in de provincie Zuid-Holland.

Hieruit blijkt dat de soorten ondergrondse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis (en molmuis), niet of nauwelijks voorkomen in Zuid-Holland zodat een provinciale vrijstelling voor die soorten niet opportuun is (Provincie Zuid-Holland, [2016](#)). Voor deze soorten dient bij een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 gewerkt te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de provincie geldt voor de overige landelijk vrijgestelde soorten, ook een vrijstelling. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Provinciaal beleid

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe². In de Omgevingsverordening van provincie Zuid-Holland (2019) zijn regels voor het NNN opgenomen in Artikel 2.5 en Artikel 6.24. Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden.

² Naast 'de route' van de Nee tenzij-afweging kan er sprake zijn van twee andere routes, namelijk een kleinschalig ontwikkeling of een NNN(EHS)-saldobenadering waarbij er geen onderbouwing aan de orde is van het dwingende belang en/of van alternatieven. Indien relevant wordt bekeken of deze van toepassing zijn voor het project.

Het compensatiebeleid van provincie Zuid-Holland voor de gebieden die aangewezen zijn als NNN is vastgelegd in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).

Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Zuid-Holland geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het NNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op NNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet gecompenseerd te worden.

Belangrijke weidevogelgebieden

De belangrijke weidevogelleefgebieden zijn verspreid over de provincie Zuid-Holland gelegen. Belangrijke weidevogelgebieden, gelegen buiten de NNN, zijn aangewezen vanwege de specifieke maatschappelijke verantwoordelijkheid voor deze karakteristieke en kwetsbare vogels, die mede de kwaliteit van het Zuid-Hollandse (veen)weidelandschap bepalen (Omgevingsverordening Zuid-Holland 2019). Voor zover een ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in Artikel 1.1 van de Omgevingsverordening een significante fysieke aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijke weidevogelgebieden is het provinciale compensatiebeleid van toepassing zoals vastgelegd in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013). Gezien de stedelijke ligging van het projectgebied zijn 'belangrijke weidevogelgebieden' niet relevant voor voorliggende toetsing.

Bijzonder Provinciaal landschap Midden Delfland

De aanwijzing van het gebied Midden Delfland als Bijzonder Provinciaal Landschap is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wet natuurbescherming. Hierin staat het volgende opgenomen.

Art. 1.12 lid 3 Wnb. Gedeputeerde staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Voor dit gebied geldt geen juridisch beschermingskader; de provincie gaf aan dat de aanwijzing als bijzonder provinciaal landschap alleen een predicaat betrof en dat de streek zelf de landschappelijke waarden moest beschermen en instandhouden om het predicaat te behouden.

Aangezien er geen beschermingsregime aanwezig is voor het 'bijzonder provinciaal landschap Midden Delfland' vindt hieraan in voorliggende Natuurtoets geen toetsing plaats.

2.4 Procedure

Als een project een kans op negatieve effecten op enig Natura 2000-gebied heeft, dient een vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Bij een overtreding van verbodsbepalingen uit de soortbescherming dient een ontheffing beschermde soorten aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Onder de Wet natuurbescherming is sprake van één rechtsdocument waarmee zowel vergunning (gebiedsbescherming) als ontheffing (soortbescherming) wordt verleend. Het bevoegd gezag is de provincie waar de activiteit (grotendeels) plaatsvindt. De aanvraag kan al dan niet gekoppeld aan de omgevingsvergunning, ingediend worden bij het gemeenteloket of rechtstreeks bij de provincie.

Natuurtoets

Dijkversterking Broekkade en kade Vaartweg
projectnummer 460016.100
19 juni 2020 revisie 00
Hoogheemraadschap van Delfland

Over de ontheffing/vergunning wordt binnen 13 weken na ontvangst beslist. Bevoegd gezag kan de beslissingstermijn eenmaal verlengen met 7 weken.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het projectgebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt met het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2015-2020 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 11 juni 2020 is vanaf circa 7:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij zonnig, onbewolkt weer met een temperatuur van circa 19 °C en windkracht 3 Bft uit zuidwestelijke richting. Tijdens het terreinbezoek is het projectgebied te voet belopen en bomen zijn met behulp van een verrekijker geïnspecteerd op holtes en (grote) nesten.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied betreft de westelijke oever van de Vlaardingervaart (en zijsloten) ten oosten van de Vaartweg, Broekkade en een deel van de Watersportweg te Vlaardingen (gemeente Vlaardingen, provincie Zuid-Holland).

Het zuidelijk deel van het projectgebied (Vaartweg) bestaat uit een sterk verstedelijk gebied. Ter hoogte van de brug (Delftseveerweg) staan een aantal volwassen schietwilgen. In deze bomen zijn een holten/scheuren en vogelnesten (houtduif) aanwezig. Langs de Vaartweg staan woningen en liggen een aantal woonboten in de Vlaardingervaart. Tevens is er een kleine jachthaven gevestigd. De woonboten hebben de beschikking over een tuin die tussen de Vaartweg en de woonboten zijn gesitueerd. De tuinen zijn gecultiveerd en intensief onderhouden. In de meeste tuinen zijn een aantal kleine bomen aanwezig. De oeverbescherming van de watergang bestaat hier uit een harde, steile beschoeiing.

Verder naar het noorden bij de kruising met de Westlandseweg begint een meer natuurlijke omgeving. Langs de watergang loopt een geasfalteerd fietspad (Broekkade) en een wandelpad met een half verharding. Aan de westzijde van de Broekkade is een zwem- en recreatie bad met bijbehorende faciliteiten gelegen. Rond het zwembad zijn enkele bosschages en bomenrijen aanwezig. Tevens is hier een watergang aanwezig die in verbinding staat met de Vlaardingervaart. Deze watergang heeft een rijke watervegetatie (o.a. waterlelie) en uitbundige oeverbegroeiing. Verder naar het noorden is langs de Broekkade een jachthaven gelegen. Ook zijn hier enkele eenvoudige opstallen (enkelwandig, golfplaten) ten behoeve van de jachthaven aanwezig. De bermen langs het fiets- en wandelpad bestaan uit extensief onderhouden kruidenvegetaties. Er is een grote verscheidenheid aan vaatplanten aanwezig. Waargenomen zijn onder andere ratelaar, scherpe boterbloem, smeerwortel, fluitenkruid, witte- en rode klaver, rolklaver, brandnetel, paardenbloem en ruige anjer.

Iets ten noorden van het zwembad is binnen het projectgebied een kleine woning aanwezig. Rond deze woning zijn enkele bomen aanwezig waaronder een grote treurwilg. In deze wilg zijn holten en scheuren aanwezig.

Richting de Burgemeester Heusdenslaan bestaat het projectgebied tevens uit een fiets- en wandelpad met kruidenrijke bermen. Verspreid staan hier volwassen grauwe abelen en Italiaanse populieren. In de grauwe abelen hangen een aantal vleermuiskasten. Binnen dit deel van het projectgebied zijn enkel smalle ontwateringssloten aanwezig. De oevers van deze sloten zijn rijkelijk begroeit met hoofdzakelijk riet. Er is in deze sloten weinig watervegetatie aanwezig. Langs de Vlaardingervaart is een rijke oever en verlandingsvegetatie aanwezig met onder andere harig wilgenroosje, lisdodde, gele lis, egelskop en riet. Verspreid staan enkele elzen en wilgen tussen de oevervegetatie.

Na het passeren van de Burgemeester Heusdenslaan en het viaduct van de A20 bestaat het projectgebied ook uit kruidenrijke vegetatie en verspreid staande bomen. De oever en watergang ten oosten van de Broekkade zijn ook hier rijkelijk begroeid.

In Figuur 4.1 is een impressie gegeven van het projectgebied.

Figuur 4.1. Impressie van het projectgebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied (met een straal van 2,5km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2015-2020). Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (27-05-2020) en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote Gele Kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Wespendief	X		
	Zwarte Wouw	X		
Zoogdieren	Boommarter			X
	Vleermuizen**		X	
Amfibieën	Rugstreeppad		X	
Reptielen	Geen waarnemingen			
Insecten - Dagvlinders	Grote vos			X
Insecten - Libellen	Gevlekte witsnuitlibel		X	
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Kartuizer anjer			X
Overige soortgroepen	Platte schijfhoren		X	

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

** Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone/kleine/ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Aangezien het projectgebied een beperkte omvang heeft, grotendeels verhard, gecultiveerd en bebouwd is, niet aansluit op grote natuur(lijke)gebieden, in een verstoorde omgeving ligt, geen open water bevat en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan Vlaardingen loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen reptielen en vissen. Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het projectgebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De overige soortgroepen worden hierna beschreven: **vogels, zoogdieren, amfibieën, dagvlinders, libellen, planten en overige soortgroepen.**

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het projectgebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verstoring, verwijdering en aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit betreffen boombroedende soorten (roofvogels, ransuil en roek), gebouwbroedende soorten (slechtvalk, gierzwaluw, huismus, kerkuil en steenuil) en overige soorten (grote gele kwikstaart en ooievaar).

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele huismussen waargenomen bij de woningen Broekkade 1 en 2. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen.

Tijdens het terreinbezoek zijn geen grote nesten in bomen waargenomen. De aanwezigheid van nesten van boombroedende soorten is uitgesloten.

In het projectgebied is bebouwing aanwezig die geschikt broedbiotoop biedt voor gebouwbroedende soorten (enkel huismus en gierzwaluw) (bebouwing met scheve daken en dakpannen). Dit betreft de woningen aan de Broekkade 1 en 2 en de woningen aan de Vaartweg (14A, 15, 16A en 18A). Geschikt broedbiotoop voor de kerkuil (kasten in schuren en kerken), steenuil (agrarisch cultuurlandschap) en slechtvalk (hoge (flat)gebouwen) is niet aanwezig.

In het projectgebied en de directe omgeving ontbreekt geschikt broedbiotoop voor de steenuil en ooievaar (nestgelegenheid voor grote nesten of nestpalen). De grote gele kwikstaart kan broeden onder de bruggen bij de Vlaardingervaart, maar dit valt buiten de begrenzing van het projectgebied. Op basis van het terreinbezoek kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen van de steenuil, de ooievaar en grote gele kwikstaart worden uitgesloten.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Tijdens het terreinbezoek is een nest van de koolmees waargenomen in een treurwilg nabij de woningen aan de Broekkade 1 en 2. De koolmees valt onder de categorie 5-soorten.

Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het projectgebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. Categorie 5 soorten, waaronder de koolmees, vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. houtduif, kleine karekiet). In de bomen, oevervegetatie en overige vegetatie in het projectgebied kunnen soorten tot broeden komen.

Gevolgen van het project op soorten met jaarrond beschermd nest (huismus en gierzwaluw) en algemene broedvogels worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Zoogdieren

Vleermuizen

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Vleermuizen kunnen tevens verblijfplaatsen hebben onder bruggen of viaducten, maar deze locaties vallen buiten de begrenzing van het projectgebied.

In het projectgebied is geen bebouwing aanwezig die (potentieel) geschikte verblijfplaatsen biedt aan gebouwbewonende vleermuissoorten. In de directe omgeving van het projectgebied zijn echter wel woningen aanwezig die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats van gebouwbewonende soorten (o.a. Broekkade 1 en 2 en Vaartweg 14A, 15, 16A en 18A). De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten is niet uit te sluiten.

In een deel van het projectgebied zijn bomen met holtes (en scheuren) aanwezig (zie Figuur 4.2). Dit betreffen een treurwilg ten zuiden van de woningen aan de Broekkade 1 en 2 en de schietwilgen aan de zuidzijde van het projectgebied nabij de Delftseveerweg (zie Figuur 4.2). Deze holtes kunnen door boombewonende vleermuissoorten in gebruik zijn als verblijfplaats. Tevens zijn vleermuis kasten aan abelen waargenomen ten noorden van de woningen aan de Broekkade 1 en 2 (zie Figuur 4.3) die in gebruik kunnen zijn als verblijfplaats. Op basis van het terreinbezoek is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in deze delen van het projectgebied niet uit te sluiten. In het overige deel van het projectgebied zijn geen holtes in bomen aangetroffen.

Figuur 4.2. Twee locaties met holtes (en scheuren) in bomen. Links: Treurwilg met holtes (en scheuren)(rood omcirkeld) ten zuiden van de woningen aan de Broekkade 1 en 2. Rechts: Schietwilgen met holtes (en scheuren)(rood omcirkeld) aan de zuidzijde van het projectgebied nabij de Delftseveerweg. Bron: Street Smart, 2019.

Figuur 4.3. Links: Locatie abelen met vleermuiskasten ten noorden van de woningen aan de Broekkade 1 en 2. Rechts: Vleermuiskast aan een abeel. Bron: Street Smart, 2019 en eigen foto.

Het projectgebied (en de directe omgeving van het projectgebied) is geschikt als foerageergebied. Aangezien er geen sprake is van beplanting en/of structuren die enkel in het projectgebied aanwezig zijn en gezien de alternatieven rondom het projectgebied, betreft het naar verwachting geen essentieel foerageergebied.

Lijnvormige structuren, zoals bomenrijen of watergangen, kunnen dienst doen als vliegroute. De Vlaardingervaart kan fungeren als vliegroute.

Gevolgen van het project op de functies (verblijfplaats en vliegroute) voor vleermuizen worden in hoofdstuk 5 behandeld.

Overige (land)zoogdieren

Boommarter

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de boommarter naar voren. De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. In Nederland komt de soort voor in verschillende typen bossen. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholen, tussen boomwortels of onder takkenbossen.

Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholen, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Boommarters maken meestal niet zelf een hol maar passen een bestaand nest aan (zoogdiervereniging.nl). Waarnemingen van de boommarter in de omgeving van het projectgebied bevinden zich voornamelijk in recreatiegebied Broekpolder, ten noordwesten van het projectgebied. De dichtstbijzijnde waarneming bevindt zich op circa 800 meter ten oosten van het projectgebied (NDFF, 2019). Dit betreft een verkeersslachtoffer. De holtes die in het projectgebied aanwezig zijn, zijn ongeschikt als verblijfplaats van de boommarter. De directe omgeving van het projectgebied kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van in de omgeving verblijvende boommarters, maar van essentieel leefgebied is geen sprake gezien verstoorde omgeving en ingesloten ligging.

Amfibieën

Rugstreeppad

De rugstreeppad komt vooral voor in terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Maar de rugstreeppad is ook te vinden in meer stabiele gebieden als vennen in heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden. De habitat laat zich omschrijven als onbeschaduwde, laagbegroeide terreinen. De rugstreeppad heeft een voorkeur voor in de nabijheid van losgrondige zanderige bodems gelegen snel opwarmende bodemplaatsten en ondiep (tijdelijk) water, die bij voorkeur vegetatieloos en zonder concurrentie van andere amfibieën of van waterinsecten zijn. Regenplassen en sporen van zware voertuigen waar regenwater in is blijven staan, vormen ideaal voortplantingswater (BIJ12, 2017).

Er zijn slechts enkele waarnemingen van de rugstreeppad bekend in de omgeving van het projectgebied. De dichtstbijzijnde waarneming bevindt zich op circa 300 meter ten noorden van de noordelijke punt van het projectgebied (NDFF, 2018). Gezien de afwezigheid van onbeschaduwde, laagbegroeide, zandig, vergraafbaar terrein is het projectgebied in de huidige situatie marginaal geschikt/ ongeschikt biotoop voor de rugstreeppad. Aanwezigheid van de rugstreeppad in het projectgebied kan worden uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vlinders

Grote vos

Uit de bureaustudie komen waarnemingen van de grote vos naar voren. Het habitat van de grote vos bestaat uit vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplant van de grote vos is voornamelijk iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. De laatste jaren worden er gemiddeld ongeveer vijf exemplaren waargenomen, vermoedelijk zwervers uit het buitenland of vlinders van tijdelijke populaties (vlinderstichting.nl). Er zijn slechts twee waarnemingen bekend (2020) van één exemplaar van de grote vos in de wijde omgeving (> 2 km) van het projectgebied (NDFF). Naar verwachting betreffen dit zwervende exemplaren of één zwervend exemplaar. Gezien de waarnemingen van één exemplaar op grote afstand is er geen sprake van een levensvatbare populatie in of nabij het projectgebied. Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde vlinders niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Libellen

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel komt met name voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (vlinderstichting.nl). Daarnaast kunnen ze voorkomen in bosplassen en verlandingszones van hoogveen- en heidevennen op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen. Deze biotooptypen hebben met elkaar gemeen dat het water helder, ondiep (één meter of minder), matig voedselrijk en beschut gelegen is. Zowel vegetatieloze als dichtgegroeide wateren worden gemeden (vlinderstichting.nl). In de wijde omgeving van het projectgebied is slechts één waarneming van de gevlekte witsnuitlibel bekend (NDFF, 2018). Deze waarneming bevindt zich op circa 1200 meter ten noordwesten van het projectgebied in recreatiegebied Broekpolder. In het projectgebied ontbreekt geschikt biotoop voor de gevlekte witsnuitlibel. De aanwezigheid van voortplantingsplaatsen en essentieel leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel kan worden uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde libellen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Flora

Kartuizer anjer

De kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige/rotsachtige plaatsen. Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen (floron.nl). Er is slechts één waarneming van de kartuizer anjer bekend op circa 1700 meter ten noordoosten van het projectgebied (NDFF, 2019). Dit betreft een ingezaaid exemplaar. Tevens wordt de waarneming aangemerkt als 'niet wild' (verspreidingsatlas.nl). Het projectgebied en de (directe) omgeving behoren niet tot het natuurlijke verspreidingsgebied van de kartuizer anjer. Op basis van het bovenstaande wordt de kartuizer anjer niet in het projectgebied verwacht.

Overige soortgroepen

Platte schijfhoren

De platte schijfhoren leeft bij voorkeur in voedselrijk stilstaand water met een begroeiing van waterplanten en heeft een afkeer van ionenrijk water. De platte schijfhoren vertoont in ons land een voorkeur voor wateren met veenbodems en leeft tussen waterplanten met drijvende bladeren zoals gele plomp en waterlelie. De kans op het voorkomen van de platte schijfhoren is klein wanneer deze planten of ondergedoken planten volledig afwezig zijn (Alterra, 2008). Het projectgebied bevindt zich in het bekende verspreidingsgebied van de soort (verspreidingsatlas.nl). Waarnemingen van de platte schijfhoren zijn bekend op circa 1700 meter van het noordelijke deel van het projectgebied in de Holierhoekse polder (NDFF, 2015). De watergang die verbonden is met de Vlaardingervaart (zie Figuur 4.4) en de niet beschoeide, rijkelijk begroeide delen van de oever van de Vlaardingervaart zijn geschikt biotoop voor de platte schijfhoren. De aanwezigheid van de platte schijfhoren kan op deze locaties niet worden uitgesloten.

Gevolgen van het plan op deze soort worden in Hoofdstuk 5 behandeld.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde soortgroepen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Natuurtoets

Dijkversterking Broekkade en kade Vaartweg
projectnummer 460016.100
19 juni 2020 revisie 00
Hoogheemraadschap van Delfland

Figuur 4.4. De watergang die verbonden is met de Vlaardingervaart (rode cirkel). Bron: Street Smart, 2019.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

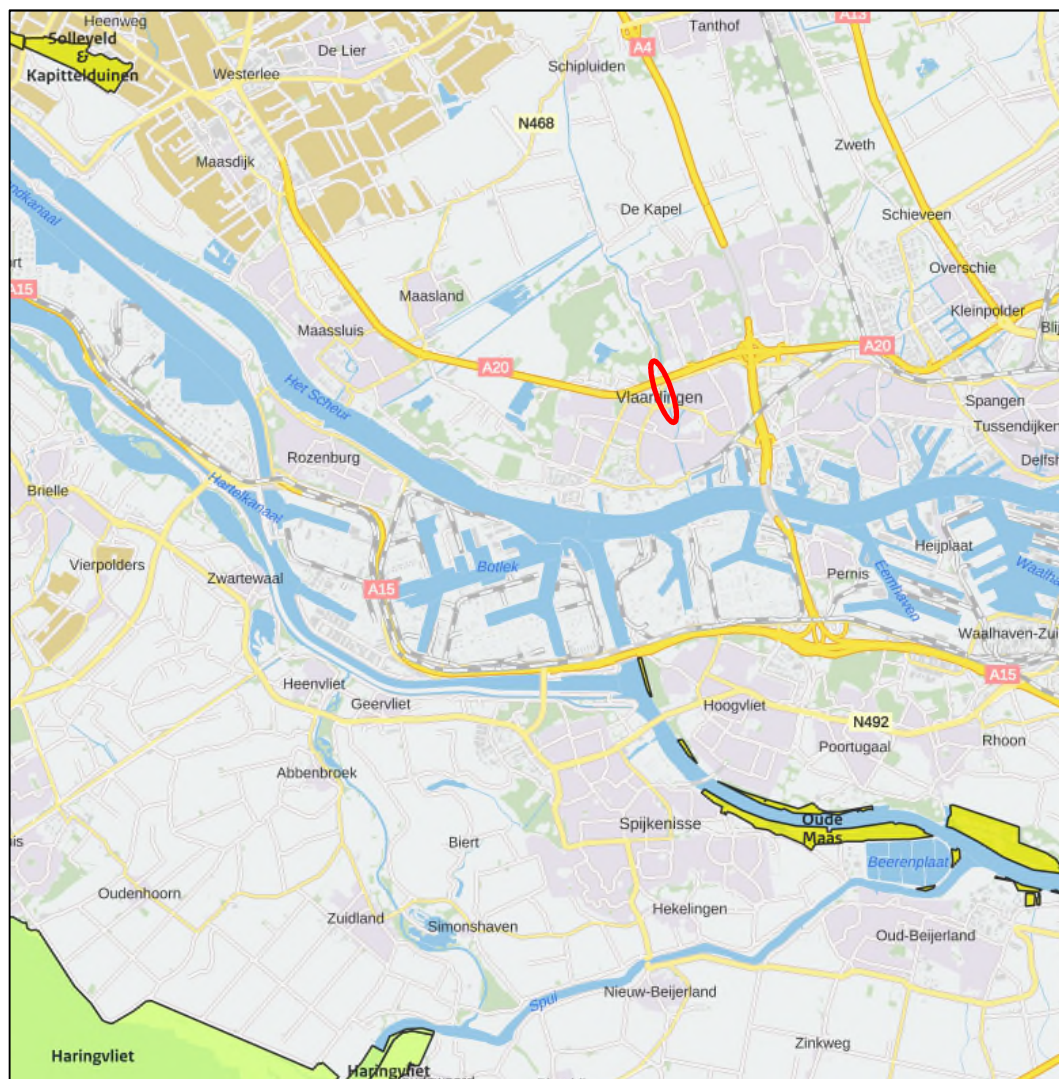
Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels met jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw)	Artikel 3.1	Aanwezig (huismus, Broekkade 1 en 2) en mogelijk aanwezig.	Geschikt broedbiotoop voor huismus en gierzwaluw aanwezig in de woningen aan de Broekkade 1 en 2 en de woningen aan de Vaartweg (14A, 15, 16A en 18A).
Algemene broedvogels	Artikel 3.1	Aanwezig	Nestgelegenheid in de bomen, oevervegetatie en overige vegetatie in het projectgebied.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten aanwezig in de directe omgeving van het projectgebied (o.a. Broekkade 1 en 2 en Vaartweg 14A, 15, 16A en 18A). Holtes (en scheuren) in bomen in delen van het projectgebied (zie Figuur 4.2) kunnen in gebruik zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Vleermuis kasten waargenomen in abelen die in gebruik kunnen zijn als verblijfplaats (zie Figuur 4.3). De Vlaardingervaart kan fungeren als vliegroute.
Platte schijfhoren	Artikel 3.5	Mogelijk	Geschikt biotoop in de watergang die verbonden is met de Vlaardingervaart (zie Figuur 4.4) en de niet beschoeide, rijkelijk begroeide delen van de oever van de Vlaardingervaart.

4.3 Beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden

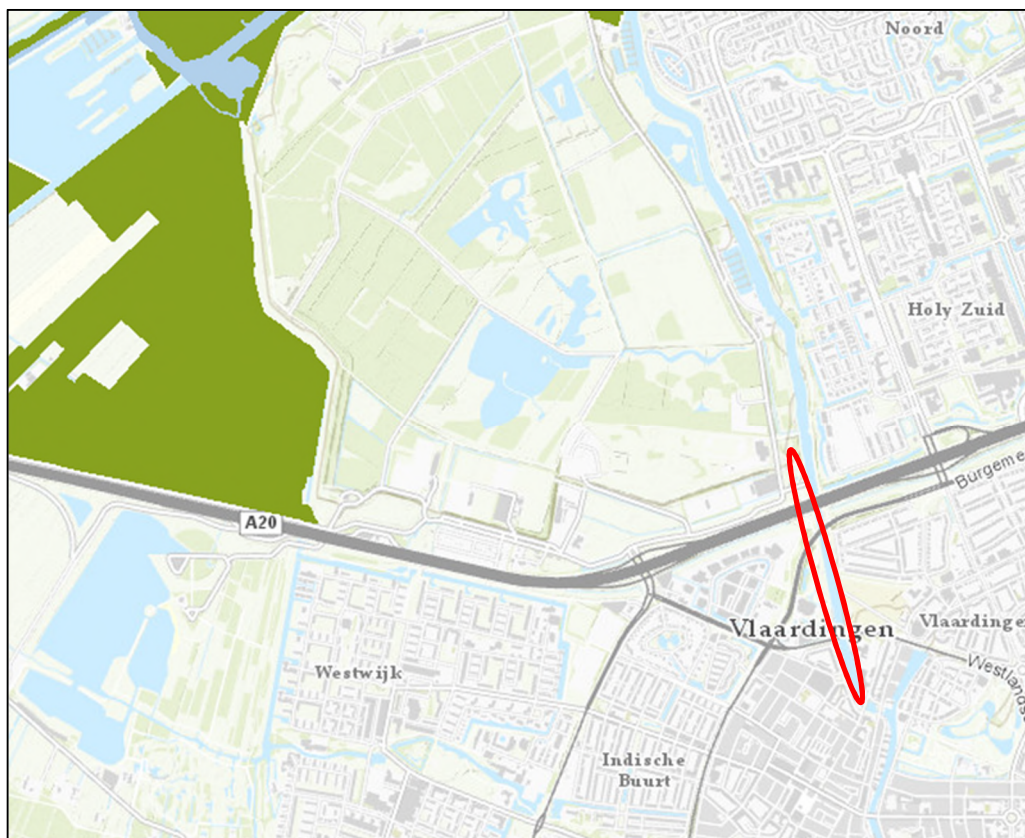
Het projectgebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Oude Maas. Oude Maas is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn en ligt op circa vijf kilometer afstand van het projectgebied. Zie ook Figuur 4.5. Binnen een straal van 25 km rond het projectgebied liggen nog 11 andere Natura 2000-gebieden.

Figuur 4.5. Ligging Natura 2000-gebied Oude Maas ten opzichte van het projectgebied (rode cirkel). Bron: AERIUS-calculator, geraadpleegd op 28-05-2020.

Natuurnetwerk Nederland

In het projectgebied is geen NNN-gebied aanwezig. Op circa 1,9 km ten westen van het projectgebied bevindt zich NNN-gebied. Zie ook Figuur 4.6. Uit het beheerplan van 2020 van de provincie Zuid-Holland volgt dat het NNN-gebied het de beheertypes N13.01 Vochtig weidevogelgrasland, 14.03 Haagbeuken-en essenbos en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland betreft.

Figuur 4.6. Overzicht van NNN-gebied (groene vlak) ten opzichte van het projectgebied (rode cirkel). Bron kaart: <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html>, geraadpleegd op 03-06-2020).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het project gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangegeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het project getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling project

De volgende biotopen worden beïnvloed door het voornemen:

- Er vindt grondverzet plaats op de oevers;
- De oeverzones worden verstoord;
- De waterbodem wordt verstoord als gevolg van de baggerwerkzaamheden;
- Diverse teensloten worden gedempt en opnieuw gerealiseerd;
- Enkele bomen worden gekapt;

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het projectgebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor vogels, zoogdieren, amfibieën en overige soortgroepen (zie ook Tabel 4.2). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soort(groep)en. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest

Er geldt een verbod – ook in de winter - op het beschadigen of vernietigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van soorten op de lijst met jaarrond beschermde nesten. Daarnaast mogen deze nesten tijdens de broedperiode (wanneer deze in gebruik zijn) niet verstoord worden.

Er is geschikt broedbiotoop voor huismus en gierzwaluw aanwezig in de woningen aan de Broekkade 1 en 2 en de woningen aan de Vaartweg (14A, 15, 16A en 18A). Als gevolg van de werkzaamheden worden de (potentiële) nestlocaties niet verwijderd. Er kan hoogstens sprake zijn van verstoring.

De huismus is sterk aangepast aan menselijke aanwezigheid. Indien nestplaatsen van de huismus aanwezig zijn in de woningen, zijn deze individuen reeds onderhevig aan verstoring afkomstig van het huidige gebruik van de woning en het langskomende verkeer. De nestlocaties liggen op enige afstand van de werkzaamheden. De tuinen (en de groene omgeving) van de woningen zijn vooral interessant als foerageergebied. De werkzaamheden zijn tijdelijk en vinden plaats in slechts een klein deel van het potentiële foerageergebied. In de nabije omgeving zijn voldoende alternatieve foerageerlocaties aanwezig. Het bovenstaande in overweging genomen kunnen negatieve effecten op de huismus als gevolg van de werkzaamheden worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

De gierzwaluw leeft voornamelijk in de lucht. Alleen voor zijn nestplaatsen is de soort gebonden aan bebouwing. Gezien de afstand van de werkzaamheden tot de (potentiële) nestlocaties, de aard van de werkzaamheden en de levenswijze van de gierzwaluw is verstoring als gevolg van de werkzaamheden niet aan de orde. Negatieve effecten op de gierzwaluw als gevolg van de werkzaamheden kunnen worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door (kap)werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli³) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het projectgebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten in de bomen, oevervegetatie en overige vegetatie in het projectgebied. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

De voorlopige planning van de werkzaamheden loopt van eind februari 2021 tot eind augustus 2021. Een deel van de werkzaamheden zal daardoor buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het andere deel zal plaatsvinden in het broedseizoen.

Volgens de huidige planning is het niet mogelijk om volledig buiten het broedseizoen om te werken. Op die locaties in het projectgebied waar in het broedseizoen gewerkt gaat worden dient het projectgebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt voor (broed)vogels. Hierbij kan gedacht worden aan het maaien van (hoog) opgaande (oever)vegetatie (en kort houden van deze vegetatie), snoeien van struiken en het kappen van bomen.

Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient het projectgebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het projectgebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Gezien de grote kans op broedgevallen in bomen wordt geadviseerd de kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen (maart tot en met juli) uit te voeren. Daarnaast wordt geadviseerd, aangezien het werk deels in het broedseizoen uitgevoerd wordt, de werkzaamheden onder ecologische begeleiding uit te voeren.

³ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Daarom zijn in de Wet natuurbescherming enkele verbodsbepalingen opgenomen ten aanzien van vleermuizen welke in principe niet overtreden mogen worden.

Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Dit zijn verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute. Uit hoofdstuk vier is gebleken dat in het projectgebied naar verwachting geen sprake is van essentieel foerageergebied. Foerageergebied wordt dan ook buiten beschouwing gelaten. De overige elementen (verblijfplaatsen en vliegroutes) wordt hieronder behandeld.

Verblijfplaatsen in bebouwing

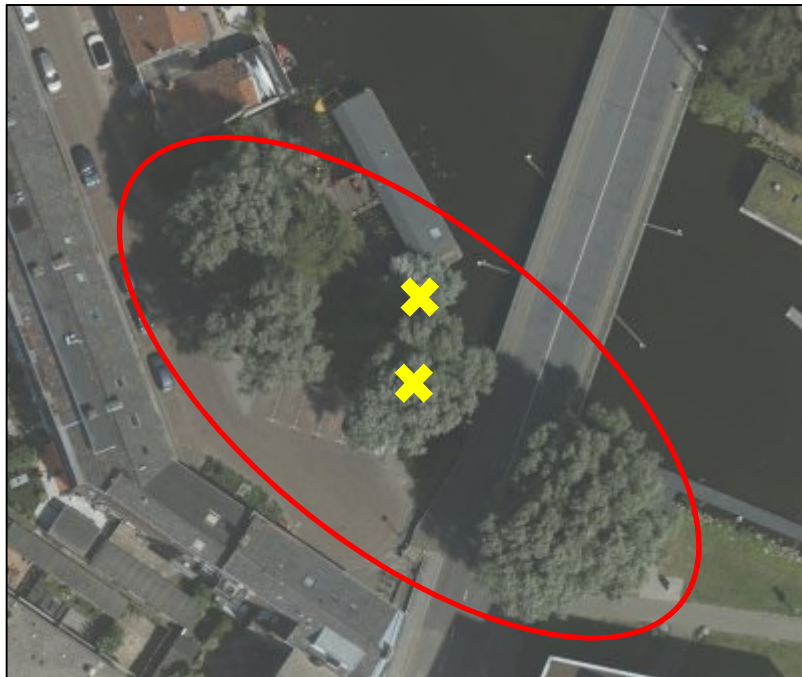
In de directe omgeving van het projectgebied zijn woningen aanwezig die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats van gebouw bewonende soorten (o.a. Broekkade 1 en 2 en Vaartweg 14A, 15, 16A en 18A). Deze woningen blijven behouden waardoor er van verwijdering van verblijfplaatsen geen sprake is. Er kan hoogstens sprake zijn van (licht)verstoring als gevolg van de werkzaamheden.

De werkzaamheden vinden grotendeels plaats in het actieve seizoen van vleermuizen (circa maart/april t/m september/oktober). De werkzaamheden vinden hoofdzakelijk overdag bij daglicht plaats. Hierbij is verlichting niet aan de orde. In het voor- en najaar kan het voorkomen dat in de ochtend en aan het eind van de middag verlichting noodzakelijk is. Indien deze verlichting enkel is gericht op het projectgebied/werkgebied en niet uitstraalt naar de omgeving (en dus de woningen met mogelijke verblijfplaatsen), zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Er zijn dan geen vervolgstappen noodzakelijk.

Verblijfplaatsen in bomen

In delen van het projectgebied zijn holtes (en scheuren) in bomen aanwezig die in gebruik kunnen zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Tevens zijn vleermuiskasten in abelen waargenomen die in gebruik kunnen zijn als verblijfplaats.

Voor het meest zuidelijk deel (Vaartweg 1 t/m Vaartweg 29) is bekend welke bomen worden verwijderd. Dit betreft tevens bomen waar holtes en scheuren in zijn waargenomen (zie Figuur 5.1). Door de kap van deze bomen kan er sprake zijn van het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit is in overtreding met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen de holtes ruim voorafgaand aan de kap (circa 20 weken voorafgaand) te worden onderzocht op hun geschiktheid als verblijfplaats middels een endoscoop. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de holtes ongeschikt zijn als verblijfplaats, zijn vervolgstappen niet noodzakelijk. Indien uit het endoscopisch onderzoek blijkt dat de holtes geschikt zijn als verblijfplaats, is nader onderzoek conform het vleermuisprotocol noodzakelijk (NGB, 2017). Dit nader onderzoek bestaat uit minimaal vier bezoeken verspreid over het actieve seizoen van vleermuizen (globaal maart t/m oktober).

Figuur 5.1. Schietwilgen met holtes (en scheuren) (rood omcirkeld) aan de zuidzijde van het projectgebied nabij de Delftseveerweg en te verwijderen bomen (gele kruizen). Bron: Street Smart, 2019.

Voor het overige deel van het projectgebied (waar een boom met holtes aanwezig is, zie Figuur 4.2, links), is nog niet bekend welke bomen worden verwijderd. Indien de boom met holtes wordt verwijderd, kan er tevens sprake zijn van het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit is in overtreding met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen de holtes ruim voorafgaand aan de kap (circa 20 weken voorafgaand) te worden onderzocht op hun geschiktheid als verblijfplaats middels een endoscoop. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de holtes ongeschikt zijn als verblijfplaats, zijn vervolgstappen niet noodzakelijk. Indien uit het endoscopisch onderzoek blijkt dat de holtes geschikt zijn als verblijfplaats, is nader onderzoek conform het vleermuisprotocol noodzakelijk (NGB, 2017).

De vleermuiskasten betreffen tevens (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen. Zoals eerder vermeld is verwijdering/vernietiging van verblijfplaatsen in overtreding met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Indien de bomen met vleermuiskasten worden verwijderd, moet ruim voorafgaand aan de kap (circa 20 weken voorafgaand) door een deskundig ecooloog gecontroleerd worden of de vleermuiskasten bewoond worden/in gebruik zijn. Indien de kasten onbewoond zijn, kunnen deze worden verplaatst naar een andere (niet te kappen) boom. Indien blijkt dat de kasten worden bewoond, kunnen de kasten niet worden verplaatst zonder ontheffing van het bevoegd gezag.

Indien de bomen met holtes en vleermuiskasten behouden blijven, kan er hoogstens nog sprake zijn van (licht)verstoring als gevolg van de werkzaamheden tijdens het actieve seizoen van vleermuizen. Zoals eerder vermeld vinden de werkzaamheden hoofdzakelijk overdag bij daglicht plaats. Hierbij is verlichting niet aan de orde.

In het voor- en najaar kan het voorkomen dat in de ochtend en aan het eind van de middag verlichting noodzakelijk is. Indien deze verlichting enkel is gericht op het projectgebied/werkgebied en niet uitstraalt naar de omgeving (en dus de bomen met holtes en vleermuiskasten), zijn negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Er zijn dan geen vervolgstappen noodzakelijk.

Vliegroutes

De Vlaardingervaart kan fungeren als vliegroute. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt de lijnvormige structuur van de Vlaardingervaart niet aangetast. Er vinden enkel werkzaamheden aan één zijde van de oever plaats. Op enkele delen wordt vanaf het water gewerkt. Verlichting van de watergang en obstakels in de watergang kunnen de (potentiële) vliegroute blokkeren. Dit is in overtreding met de gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

Indien een vliegruimte voor vleermuizen van minimaal vier meter breed in de watergang beschikbaar blijft (vrij van materieel en verlichting), blijft de functie van de Vlaardingervaart als (potentiële) vliegroute behouden. Negatieve effecten op vleermuizen op vliegroute zijn dan niet aan de orde. Er zijn dan geen vervolgstappen noodzakelijk.

Vervolgstappen

Voor de bomen met holtes die worden gekapt, is endoscopisch onderzoek noodzakelijk om de geschiktheid als verblijfplaats te kunnen beoordelen. Dit moet ruim voorafgaand aan de kap (circa 20 weken voorafgaand) plaatsvinden. Indien hieruit blijkt dat de holtes geschikt zijn als verblijfplaats, is nader onderzoek conform het vleermuisprotocol noodzakelijk (NGB, 2017).

Indien de bomen met vleermuiskasten worden gekapt, dient het gebruik van de kasten voorafgaand te worden gecontroleerd door een deskundig ecoloog. Dit moet ruim voorafgaand aan de kap (circa 20 weken voorafgaand) plaatsvinden. Indien blijkt dat de kasten worden bewoond is een ontheffing noodzakelijk om de kasten te mogen verwijderen.

5.2.3 Overige soortgroepen

Beschermingsregime soorten Wet natuurbescherming (artikel 3.5)

Platte schijfhoren

De platte schijfhoren valt onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. De watergang die verbonden is met de Vlaardingervaart (zie Figuur 4.4) en de niet beschoeide, rijkelijk begroeide delen van de oever van de Vlaardingervaart vormen geschikt biotoop voor de platte schijfhoren.

In de watergang (niet zijnde Vlaardingervaart) wordt aan de noordzijde een natuurvriendelijke oever gerealiseerd. Daarnaast worden alle oeverzones, mogelijk leefgebied van de platte schijfhoren, (tijdelijk) aangetast. Indien de soort in het projectgebied aanwezig is, worden er verbodsbepalingen uit de Habitatrichtlijn overtreden.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de platte schijfhoren is noodzakelijk. De meest geschikte periode om de soort waar te nemen zijn in de zomer en het najaar (juni t/m augustus), omdat de onderwatervegetatie dan uitgegroeid is en de dieren zich nog niet hebben teruggetrokken in of op de bodem (Stichting Anemoon, 2009). Indien uit het nader onderzoek blijkt dat de soort aanwezig is, is een ontheffing noodzakelijk om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Vervolgstappen

Nader onderzoek naar aanwezigheid van de platte schijfhoren noodzakelijk. Dit onderzoek kan het beste plaatsvinden in juni t/m augustus.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op circa vijf kilometer afstand het Natura 2000-gebied Oude Maas ligt. Binnen een straal van 25 km rond het projectgebied liggen nog 11 andere Natura 2000-gebieden. De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermessing. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermessing en verzuring door stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Een AERIUS-berekening kan hier duidelijkheid in verschaffen.

Tot voor kort (29 mei 2019) kon een AERIUS-berekening worden uitgevoerd om het exacte effect te berekenen en de vervolgstappen binnen de Programma Aanpak Stikstof (PAS) te bepalen. Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State echter uitspraak gedaan met betrekking tot de 'PAS'. Naar aanleiding van deze uitspraak kan de PAS niet langer worden gebruikt als basis voor het opzetten van een project en het verlenen van vergunningen voor projecten. Daarom zijn eventuele vervolgstappen met betrekking tot stikstofdepositie voor het project maatwerk. Advies op maat is mogelijk op basis van een AERIUS-berekening.

Vervolgstappen

Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermessing en verzuring door stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. Een AERIUS-berekening kan hier duidelijkheid in verschaffen, waarna advies op maat volgt.

5.3.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het projectgebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het projectgebied liggen wel NNN-gebieden. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het projectgebied kunnen worden uitgesloten. De werkzaamheden in het projectgebied hebben geen effect op de directe omgeving van het projectgebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

5.4 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage 1 staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Tijdens het terreinbezoek is de ruige anjer waargenomen in een deel van het projectgebied (zie Figuur 5.2). De ruige anjer is niet beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar staat wel vermeld op de Rode Lijst als kwetsbaar en betreft een zeldzame soort (verspreidingsatlas.nl). Een groot deel van het projectgebied bestaat uit extensief onderhouden kruidenvegetaties (zie Figuur 5.2). De floristische waarde van dit deel van het projectgebied is hoog en er is sprake van een hoge mate van biodiversiteit. In het kader van de zorgplicht wordt daarom geadviseerd de toplaag van dit deel van het projectgebied na afronding van de werkzaamheden weer op dezelfde locatie aan te brengen.

Tevens dient bij het dempen van de teensloten rekening te worden gehouden met (vrijgestelde) amfibieën en vissen (indien watervoerend). Op basis van de zorgplicht wordt geadviseerd voorafgaand aan de werkzaamheden de aanwezige vissen en amfibieën te vangen en over te zetten in watergangen buiten het projectgebied. Daarnaast wordt geadviseerd bij het dempen (langzaam) in één richting te werken, zodat de aanwezige organismen kans hebben om te vluchten.

Natuurtoets

Dijkversterking Broekkade en kade Vaartweg
projectnummer 460016.100
19 juni 2020 revisie 00
Hoogheemraadschap van Delfland

Figuur 5.2. Links: Locatie ruige anjer (rode cirkel) en deel van het projectgebied met een hoge floristische waarde (gele cirkel). Rechts: ruige anjer in het projectgebied. Bron: Street Smart, 2019 en eigen foto.

6 Bronnen

Alterra, 2008. Profielen Habitatsoorten, Platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) H4056. versie 1 september 2008.

BIJ12, 2017. Kennisdocument rugstreeppad (*Bufo calamita*). Versie 1.0, juli 2017.

Dekker,R. 2019. Variantenstudie Broekkade en kade Vaartweg te Vlaardingen. Concept.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bueraus, 2017. Vleermuisprotocol 2017.
(<https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>)

Stichting Anemoon, 2009. Handleiding: Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen.

Overig:

NDFF

Street Smart

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlinderstichting.nl

www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren zeezoogdieren	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	Groenknolorchis, zomerschroeforchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griend, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B (1). “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimpernelblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimpernelblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparelmoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang	Kevers	Veldmuis*
	Beekkrombout		Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		Vliegend hert
	Speerwaterjuffer		

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel B (2). Per provincie vrijgestelde “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. (aangegeven met een ‘x’ of ‘*’).

Provincie Soort	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Flevoland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg
Aardmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	x	x	x			x		x	x	x		x
Dwergmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn												(*)
Egel	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm												(**)
Hermelijn	x	x	x			x		x	x			x
Huisspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis												(***)
Meerkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis												x
Ondergrondse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	x											(****)
Tweekleurige bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	x	x	x			x		x	x			x
Wild zwijn											x	
Woelrat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(*) = vrijgesteld maart–april en juli t/m november (**) = vrijgesteld in juli t/m september, (***) = 15 aug t/m 15 okt, (****) = 15 aug t/m feb ([Wijzigingsverordening](#), provincie Limburg, 2017)

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geploide vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een

vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

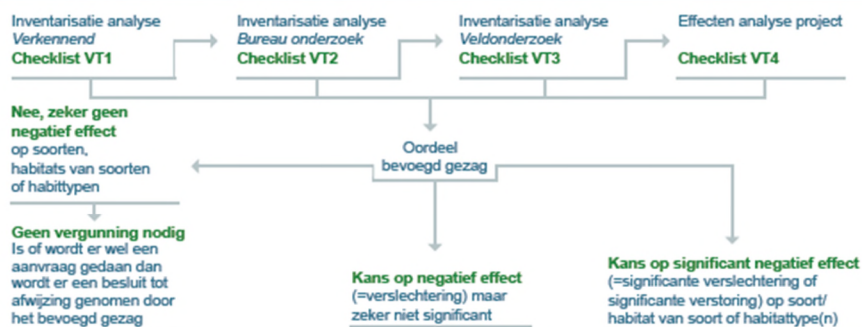
Beschermden Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermd status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermden gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. +31 6 20606920
E.
christiaan.tenthofvannoorden@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2020

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.